

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2024-183

27.2.2024

HELP Forsikring AS

Retts hjelp

Bruk av ekstern advokat – informasjon om begrensning til offentlig salærsats.

Sikrede var etter samlivsbrudd i flere konflikter med sin tidligere samboer vedrørende samvær og bosted for deres felles barn. Han søkte dekning under advokatforsikringen, men fikk avslag for saker hvor retts hjelpbehovet oppsto før tegning av advokatforsikringen. Foretaket innvilget derimot dekning for tvangsfullbyrdelsessak reist av motparten da sikrede holdt tilbake barna etter samvær i august 2022. I den forbindelse mottok sikredes advokat 11.11.22 informasjon fra foretaket om sikredes mulighet til å benytte advokat hos en av foretakets samarbeidspartnere. Sikredes motpart begjærte 10.11.22 på nytt midlertidig avgjørelse i endringssak om fast bosted og samvær for partenes felles barn. Retten sendte 14.11.22 pålegg om at tilsvar på motpartens begjæring ble inngitt innen to uker. I januar 2023 tok motparten ut stevning. Sikredes advokat søkte om dekning under advokatforsikringen, og foretaket bekreftet dekning begrenset til offentlig salærsats. Sikrede mente å ha krav på full dekning av sine utgifter og viste bl.a. til at foretaket hadde unnlatt å informere om begrensningen i dekningen minst en måned før den trådte i kraft. Nemnda kom til at foretaket kun var ansvarlig for rimelige og nødvendige utgifter til advokat oppad begrenset til offentlig salærsats, og viste blant annet til at sikrede via sin advokat senest 11.11.22, var blitt informert om muligheten til å benytte foretakets samarbeidspartnere, og at foretaket derfor ikke kunne holdes erstatningsansvarlig for utgifter sikrede etter dette pådro seg til ekstern advokat.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning av fulle advokatutgifter uten begrensning til offentlig salærsats.

Sikredes forsikring har følgende vilkår:

HELP Forsikring AS dekker inntil tre millioner kroner per forsikringstilfelle. Innenfor denne maksimalgrensen dekkes Medlemmets rimelige og nødvendige advokatkostnader i saken. Advokatmekling dekkes som bestemt i punkt 7.5. Advokatbistanden og -meklingen dekkes med en timesats begrenset oppover til den offentlige salærsatsen (jf. Salærforskriften § 2).

Sikrede var etter samlivsbrudd i flere konflikter med sin tidligere samboer vedrørende samvær og bosted for deres felles barn. Han søkte dekning under advokatforsikringen, men fikk avslag for saker hvor retts hjelpbehovet oppsto før tegning av advokatforsikringen. Sikrede fikk også avslag på dekning for sak som gjaldt midlertidig avgjørelse i barnefordelingssak fordi dette ble ansett for å være samme sak og retts hjelpbehov som var meldt inn tidligere, og derfor var utenfor dekning.

Foretaket innvilget derimot dekning for tvangsfullbyrdelsessak reist av motparten da sikrede holdt tilbake barna etter samvær i august 2022.

Under avregning i saken som det var innvilget dekning for ble partene høsten 2022 uenige om begrensningen i dekningen til offentlig salærsats. Sikrede mente det var informert for dårlig om dette, og at foretaket måtte være ansvarlig for sikredes fulle advokatutgifter.

Sikredes motpart begjærte 10.11.22 på nytt midlertidig avgjørelse i endringssak om fast bosted og samvær for partenes felles barn.

Foretaket skrev til sikrede 11.11.22:

Vi anser at essensen i ditt brev er om HELP har overholdt selskapets informasjonsplikt om de begrensninger som gjelder ved bruk av ekstern advokat, herunder gitt informasjon om retten til å bli bistått av en av HELPs samarbeidspartnere i sak ... som gjelder sak om tvangsgjennomføring.

(...)

Det ble opplyst om mulighetene til at kunden kunne kontakte HELP dersom han ønsket å la seg representere av HELP videre. Vi er enig i at dette ikke var helt presist all den tid HELP ikke hadde anledning til å bistå videre, men HELP ville da naturligvis ha sørget for å utpeke en advokat blant våre samarbeidspartnere. Dersom din klient var i tvil om hvordan han skulle forholde seg til den informasjonen som var gitt, ville det vært nærliggende å ta kontakt med selskapet for en avklaring av hvordan han skulle forholde seg om han ønsket bistand av HELP i saken om tvangsgjennomføring. Vi kan ikke se at dette er gjort før saken nå er avsluttet.

Foretaket bekreftet i samme e-post at det ville dekke idømte saksomkostninger for den saken forsikringen omfattet. I henhold til vilkårene dekkes ikke idømte saksomkostninger når sikrede er representert ved selvvalgt advokat. Foretaket valgte likevel å dekke dette ettersom sikrede ikke hadde kunnet benytte foretakets egne advokater av habilitetsgrunner.

Retten sendte 14.11.22 pålegg til sikrede om at tilsvar ble inngitt innen 28.11.22. Sikredes motpart tok ut stevning 26.1.23. Sikrede meldte om ny sak 5.1.23 under rettshjelpforsikringen:

... ber om bekreftelse på rettshjelpdekning i de to sakene som følger vedlagt. Sak om midlertidig avgjørelse startet i november 2022, stevning ble sendt i januar 2023.

Foretaket innvilget dekning 6.3.23 for tvist om samvær. I tilsagnet fremgikk det at "saken er dekket fra meddelt advokatbytte den 23.02.23".

Sikrede kontaktet foretaket etter mottak av tilsagnet. Foretaket skrev i e-post av 7.3.23 at:

Takk for presiseringen. Vi har oppdatert dekningen til å gjelde fra den 10.11.22.

Vennligst oppdatert vårt ref nr for disse 2 sakene ...

Sikrede sendte 16.3.23 avregning i saken til foretaket pålydende kr 670 250. Oppgitt timepris var kr 2 800 eks. mva.

Foretaket mente salæret var høyt, men dekket etter noe kontakt 180 timer begrenset til offentlig salærsats, totalt kr 254 600. Sikrede mente at han hadde krav på full dekning, uten begrensningen til offentlig salærsats.

Sikrede krever full dekning av advokatutgiftene i saken, uten begrensningen til offentlig salærsats. Sikrede fikk i tidligere sak om tvangsfullbyrdelse medhold i at foretaket var erstatningsansvarlig for ikke i tilstrekkelig grad å ha informert om muligheten til å benytte en advokat hos en av foretakets samarbeidspartnere. Saken om midlertidig avgjørelse fra november 2022 er den samme saken som startet med tvangsfullbyrdelse i august 2022.

Sikrede er fortsatt ikke informert om muligheten til å benytte en av foretakets samarbeidspartnere. Foretaket må følgelig være ansvarlig for sikredes fulle advokatutgifter også etter motpartens begjæring om midlertidig avgjørelse av 10.11.22. Foretaket kan uansett ikke påberope begrensningen, da det ikke har informert om vilkårsendringen minst en måned før den trådte i kraft.

Sikredes advokat hadde ingen andre muligheter enn å rette seg etter pålegget fra tingretten om å sende tilsvar innen 28.11.22. Hun er bundet av oppdragsbekreftelse og regler for god advokatskikk

til å fullføre oppdraget fra sikrede. Sikredes advokat kan ikke fri seg fra sin forpliktelse, selv om foretaket mener at sikrede burde ha engasjert en advokat med samarbeidsavtale med foretaket.

Forsikringsforetaket bestrider ansvar for utgifter utover offentlig salærsats. Foretaket informerte i e-post 11.11.22 om at sikrede hadde mulighet til å bli representert av en av foretakets samarbeidspartnere. Da det ble søkt om ny dekning i 2023 var denne muligheten således kjent for sikrede. Foretaket kan følgelig ikke være erstatningsansvarlig for kostnader utover offentlig salærsats i denne saken.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikrede har krav på dekning av sine advokatutgifter uten begrensningen til offentlig salærsats.

Foretaket har innvilget dekning for advokatutgifter i en sak som startet ved motpartens begjæring om midlertidig avgjørelse 10.11.22. Det er i så fall vilkårene gjeldende fra 1.1.22 som skal legges til grunn for dekningen. Disse vilkårene pkt. 9.3 angir at såfremt det benyttes advokat utenfor foretaket, dekkes rimelige og nødvendige utgifter med en timesats begrenset oppad til den offentlige salærsatsen. Et slikt vilkår er godkjent i nemndspraksis, jf. FinKN 2022-113 og 2016-185.

Sikrede anfører at vilkåret uansett ikke kan gjøres gjeldende fordi foretaket ikke informerte om endringen minst en måned før det trådte i kraft. Begrensningen var ikke en del av vilkårene da sikrede tegnet forsikringen i 2020.

De fremlagte vilkårene fra 2020 har ikke noe pkt. 9.3. Vilkaresnes pkt. 9.2 om bruk av ekstern advokat henviste imidlertid til pkt. 9.1:

Advokatbistanden- og meklingen dekkes med en timesats begrenset oppover til den offentlige salærsatsen (jf. Salærforskriften § 2).

Det har derfor ikke vært noen relevant endring i vilkårene siden forsikringen trådte i kraft for sikrede i 2020.

Sikrede viser til at han i den tidligere saken fikk medhold i nemnda i at foretaket var ansvarlig uten begrensningen til offentlig salærsats på erstatningsrettslig grunnlag, og at det samme må gjelde for nærværende sak. Selv om foretaket har innvilget ny dekning, er saken i henhold til foretakets kriterier en fortsettelse av saken fra august 2022:

Det er ingen ny barnesak når [motpartens advokat] begrunner midlertidig avgjørelse med de tidligere saker om barnefordeling med rettsforlik i mars 2022 og hun i tillegg krever endring av rettsforliket fra mars 2022.

Den tidligere saken sikrede her refererer til, var unntatt fra dekning fordi rettshjelpbehovet i saken oppsto før tegning av forsikringen. Hvis nærværende sak skal sees som en forlengelse av den tidligere saken, er den derfor ikke omfattet av forsikringen. Foretaket har imidlertid ansett forholdet som en ny sak og innvilget dekning fra 10.11.22. Dette må være avgjørende for hvilke vilkår dekningen er gitt på.

Spørsmålet er da om sikrede også i denne nye saken har krav på dekning uten begrensningen oppad til offentlig salærsats.

Grunnlaget for at foretaket ble ansvarlig for fulle advokatkostnader i forrige sak var at foretaket ikke i tilstrekkelig grad hadde informert om muligheten for å benytte en av foretakets samarbeidspartnere. Foretaket ga denne informasjonen til sikredes advokat senest i e-post til advokaten 11.11.22. Advokaten opptre som sikredes fullmektig, og informasjon tilsendt advokaten må regnes som informasjon tilsendt sikrede. Sikrede må derfor anses for å ha fått informasjon om muligheten til å benytte en av foretakets samarbeidspartnere senest 11.11.22.

Dette var før pålegg om tilsvar på motpartens begjæring var sendt. Sikrede har likevel ikke tatt kontakt med foretaket med forespørsel om å benytte en samarbeidspartner, eller spørsmål om hvordan han eventuelt skulle forholde seg videre. Foretaket kan da ikke holdes erstatningsansvarlig for utgifter sikrede har pådratt seg til advokat. Foretaket er dermed bare ansvarlig på grunnlag av vilkårene i den avtalen som er inngått, dvs. rimelige og nødvendige utgifter til advokat oppad begrenset til offentlig salærsats.

Sikredes advokat har vist til de regler vedkommende er bundet av i sin advokatpraksis. Disse reglene har ingen betydning for omfanget av forsikringsavtalen mellom sikrede og foretaket.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).